

Sygn. akt IV CSK 76/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

Protokolant Katarzyna Jóskowiak

w sprawie z powództwa Biura Podróży "S. –T." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. przeciwko A. S. o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 5 września 2012 r., skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 listopada 2011 r.,

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Powódka Biuro Podróży wniosła o zasądzenie od A. S. kwoty 248.670,93 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2008 r. tytułem zaliczek pobranych przez pozwanego w okresie kiedy był prezesem jednoosobowego zarządu i jedynym wspólnikiem. Jako podstawę prawną powództwa wskazała art. 194 k.s.h. w zw. z art. 198 k.s.h., przewidujący odpowiedzialność wspólnika (jako odbiorcy) za wypłatę otrzymaną wbrew przepisom ustawy (statutu spółki) i członka organów spółki ponoszącego odpowiedzialność za taką wypłatę, oraz art. 293 k.s.h., przewidujący odpowiedzialność członka zarządu wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem/zaniechaniem sprzecznym z ustawą lub statutem.

Pozwany A. S. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzuty nie wykazania wysokości pobranych zaliczek, przedawnienia, potrącenia z wierzytelnością w kwocie 283.500 zł przysługującą mu z tytułu niewypłaconej dywidendy.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 10 maja 2011 r. oddalił powództwo przyjmując, że wierzytelność objęta pozwem uległa umorzeniu na skutek potrącenia dokonanego przez pozwanego w piśmie z dnia 20 lipca 2008 r. dotyczącego wierzytelności obejmującej dywidendę w kwocie 350.000 zł, należną mu na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników S.-T. spółki z o.o. z dnia 31 maja 2007 r. Sąd pierwszej instancji wskazał, że nie jest związany stanowiskiem sądów uprzednio rozpoznających sprawę z powództwa A. S. przeciwko S.-T. spółki z o.o. o zapłatę sygn. akt V GC ...stwierdzającym, że nie wykazano istnienia wskazanej uchwały. W oparciu o osobowe środki dowodowe przyjął, że uchwała taka została podjęta, spółka była uprawniona do przeznaczenia kapitału zapasowego na nagrody z zysku za okres wsteczny, a wspólnikowi przysługiwało prawo do udziału w niej (art. 191 § 1 k.s.h., art. 193 k.s.h., art. 195 § 1 k.s.h.).

Sąd Apelacyjny, uwzględniając apelację powódki, wyrokiem z dnia 24 listopada 2011r. zmienił powyższe orzeczenie i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 248.670 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2008r. oraz

kwotę 19.651 tytułem zwrotu kosztów procesu za pierwszą i kwotę 17.834 zł za drugą instancję.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne. A. S. od dnia 7 kwietnia 1989 r. do 29 czerwca 2007 r. był jedynym członkiem (prezesem) zarządu i jedynym wspólnikiem Biura Podróży S.-T. sp. z o.o. W tym czasie pobrał z kasy spółki kwoty w łącznej wysokości 283.156,67 zł określone w zapisach księgowych jako zaliczki. Okoliczność powyższa, po złożeniu przez powódkę pisma procesowego z dnia 20 grudnia 2010 r., zawierającego precyzyjne zestawienie kwot i dat pobrania zaliczek, nie była kwestionowana przez pozwanego. Pozwany w dniu 29 czerwca 2007 r. zbył wszystkie udziały osobie trzeciej. W spółce nie była prowadzona księga protokołów podjętych uchwał. Powódka w dniu 18 marca 2008 r. wezwała do zwrotu wskazanej kwoty, a A. S. pismem z dnia 25 marca 2008 r. poinformował, że stanowiła ona sumę zaliczek na wynagrodzenia z tytułu usług o zarządzanie, realizowanych na rzecz spółki w okresie styczeń 2005 r. - grudzień 2006 r., należnych w kwotach po 12.000 zł + VAT miesięcznie. Umowy o zarządzanie, mimo wezwania, nie zostały przedłożone. Umowy takie – pod rygorem nieważności - powinny być zawarte w formie aktu notarialnego, ponadto należało powiadomić o nich sąd rejestrowy (art. 210 k.s.h., art. 173 k.s.h.). W odpowiedzi na kolejne wezwanie pozwany pismami z dnia 16 czerwca i 30 lipca 2008 r. wniósł o „skompensowanie” zobowiązania z należną mu dywidendą, odwołując się do uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 31 maja 2007 r., której nie dołączył, a wcześniej nie wydał z dokumentacją spółki. W trakcie postępowania w sprawie sygn. akt V GC ... pozwany złożył dokument zawierający wskazaną uchwałę. Opinia Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu W. wskazała, że jest to dokument pochodzący z drukarki laserowej lub kserokopiarki. Powództwo w wymienionej sprawie zostało oddalone. Sądy obu instancji rozpoznające obecną sprawę uznały, że wobec braku jednoznacznej konkluzji opinia nie wystarcza dla ustalenia kiedy dokument, zawierający wskazany protokół, został sporządzony. Sąd odwoławczy dokonał szczegółowej analizy zeznań pozwanego oraz świadków złożonych w obu sprawach i stwierdził, że zachodzą pomiędzy nimi istotne różnice podważające wiarygodność twierdzeń pozwanego. Sąd ustalił, że umowa spółki nie przewidywała

wypłaty zaliczek na poczet przewidywanego zysku, ani innych przesunięć majątkowych pomiędzy wspólnikiem i członkiem zarządu. Po przeprowadzeniu oceny materiału dowodowego uznał, że stanowisko Sądu Okręgowego nie zasługuje na akceptację, gdyż sporna uchwała nie została podjęta w okolicznościach podanych przez pozwanego i zaznajających na jego korzyść świadków, a w następstwie że w dniu 31 maja 2008 r. między stronami nie istniał stosunek zobowiązaniowy ukształtowany uchwałą z dnia 1 maja 2007 r. o przeznaczeniu kwoty 350.000 zł z kapitału zakładowego na wypłatę dywidend za lata 2005, 2006 i 2007, stąd pozwanemu nie przysługiwała wierzytelność, którą mógłby potrącić z wierzytelnością objętą powództwem. Sąd Apelacyjny stwierdził, że obowiązek zwrotu pobranych zaliczek ma podstawę prawną w art. 198 k.s.h., a wobec pozwanego, jako prezesa zarządu nakazującego pracownikom wypłacić mu zaliczki, „gdy potrzebne mu były pieniądze”, podstawą zasądzenia kwoty dochodzonej pozwem mógł być także art. 293 k.s.h.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego, opartą na obu podstawach, wywiódł pozwany. W ramach naruszenia prawa materialnego zarzucił naruszenie art. 17 § 1 i 2 k.s.h. oraz art. 228 pkt 2 k.s.h. poprzez niewłaściwe zastosowanie, a przepisów postępowania - art. 176 ust. 1 Konstytucji RP poprzez pozbawienie pozwanego prawa do zaskarżenia orzeczenia, w zakresie oceny dowodów i ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd II instancji; art. 379 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c. i art. 162 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez dopuszczenie przez Sąd II instancji dowodu z dokumentów z akt sprawy Sądu Rejonowego o sygn. akt V GC ... na wniosek powoda zawarty w apelacji, podczas gdy dowód ten został uprzednio zgłoszony przez powoda w treści pozwu i pominięty przez Sąd I instancji (brak elementu „nowości”); art. 382 k.p.c. oraz art. 210 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 236 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. art. 391 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd II instancji ustaleń faktycznych, odnośnie wysokości i okresu wypłaty poszczególnych zaliczek, w oparciu o treść dokumentów przedłożonych przez powoda po terminie określonym przepisem art. 479¹² § 1 k.p.c., z których Sąd nie przeprowadził dowodu; art. 229 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 230 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż

pozwany nie kwestionował wysokości i okresu pobierania zaliczek; art. 232 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 479¹² § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powód udowodnił wysokość i okres pobierania przez pozwanego zaliczek, podczas gdy powód nie dołączył do pozwu dowodów, potwierdzających kwoty i daty poszczególnych wypłat; art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez brak dokonania jednoznacznych ustaleń faktycznych w zakresie charakteru pobieranych przez pozwanego zaliczek co ma istotne znaczenie dla oceny prawnej roszczeń powoda. Zarzucił ponadto brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku i naruszenie art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 2 k.p.c. i art. 378 k.p.c. poprzez nie rozważenie i odniesienie się w uzasadnieniu do podniesionego w odpowiedzi na pozew zarzutu przedawnienia roszczenia. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie apelacji powoda oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Powódka wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie zwrotu kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trafna jest podstawa kasacyjna naruszenia przepisów postępowania, w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), w zakresie odnoszącym się do uchybienia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 2 k.p.c. i art. 378 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego uchybienie przez sąd drugiej instancji treści art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez sporządzenie uzasadnienia nie odpowiadającego wymaganiom, jakie stawia wymieniony przepis, może wyjątkowo wypełniać podstawę kasacyjną przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Ma to miejsce wówczas, gdy wskutek uchybienia wymaganiom określającym zasady motywowania orzeczeń nie poddaje się ono kontroli kasacyjnej, w szczególności gdy uzasadnienie nie ma wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera takie braki, które ją uniemożliwiają (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83, z dnia

26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 100, z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05, nie publ., z dnia 16 stycznia 2006 r., V CK 405/04, nie publ., z dnia 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, nie publ., z dnia 21 marca 2007 r., I CSK 458/06, nie publ.). Podkreślić należy, że trafność takiej argumentacji wskazanej podstawy kasacyjnej pozostaje w bezpośrednim związku z podstawą naruszenia prawa materialnego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy zastosowanie przepisów prawa materialnego do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego oznacza wadliwą subsumcję tego stanu do zawartych w nich norm prawnych, a brak stosownych ustaleń uzasadnia zarzut kasacyjny naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe jego zastosowanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r., V CKN 1825/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2011 r., II PK 241/10). Podobnie o prawidłowym zastosowaniu prawa materialnego można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę jego zastosowania.

Taka szczególna sytuacja, uzasadniająca uznanie uchybienia wymogom sporządzenia uzasadnienia przez Sąd Apelacyjny za naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy zachodzi w przedmiotowym wypadku. Nie tyle dotyczy to istotności samego przepisu art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., z natury rzeczy stosowanego po wydaniu rozstrzygnięcia, ile błędu Sądu, w wyniku którego naruszono wskazane przepisy. Skoro bowiem Sąd odwoławczy wydał orzeczenie reformatoryjne, zmieniając podstawę faktyczną rozstrzygnięcia w znaczącej, a ważnej dla rozstrzygnięcia, części to powinien poczynić szczegółowe ustalenia co do kwestii warunkujących subsumcję oraz odnieść się do tych twierdzeń powódki i zarzutów strony pozwanej, które wcześniej przez sąd pierwszej instancji, z uwagi na zajęte stanowisko, zostały pominięte, następnie dokonać kwalifikacji prawnej czynności stron i zdarzeń prawnych, rozważyć je w aspekcie stosowanych norm prawa materialnego, wreszcie – w ostatniej kolejności - odnieść się do zarzutów prawa materialnego. Po pierwsze zatem wskazać należy, że zaliczka jako taka jest świadczeniem a konto jakiejś należności. Pojęciem takim posługiwały się w toku procesu strony, a wcześniej księgowość powódki. Skoro Sąd odwoławczy uznał, zmieniając dotychczasowe ustalenia, że zaliczka na poczet dywidendy nie mogła być

pobierana z uwagi na brak przesłanek z art. 194 i art. 195 k.s.h., ponadto uchwała o podziale dywidendy nie zapadła, zobowiązany był wskazać czy istniał inny tytuł prawny wypłaty. Po drugie istotną kwestią było stwierdzenie statusu prawnego pozwanego jako pobierającego wskazane kwoty (członek zarządu, wspólnik, inny tytuł wynikający ze stosunku prawnego, bądź jego brak) i jako ponoszącego odpowiedzialność na podstawie art. 198 k.s.h.. Sąd Apelacyjny poprzestał na wskazaniu, że „obowiązek zwrotu ma podstawę prawną w art. 198 k.s.h.". Przepis powyższy, regulujący zasady odpowiedzialności cywilnej za bezprawne wypłaty z majątku spółki, składa się zaś z czterech paragrafów, przy czym w § 1 wskazuje jako podmioty zobowiązane do świadczenia na rzecz spółki z tego tytułu wspólnika – odbiorcę bezprawnej wypłaty i członka organu spółki – ponoszącego odpowiedzialność za taką wypłatę, a w § 2 innych wspólników spółki - odpowiadających subsydiarnie, ponadto z ograniczeniami, gdy zwrotu nie można uzyskać od odbiorców bądź odpowiedzialnych za zapłatę na podstawie § 1. Norma zawarta w art. 198 k.s.h. dotyczy wypłaty bez podstawy prawnej lub, w wypadku jej istnienia, z przekroczeniem granic dopuszczalnego przysporzenia. W odniesieniu do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością odnośnie do osób odpowiadających na podstawie art. 198 § 1 k.s.h. nie jest dopuszczalna egzoneracja, także w wypadku działania w dobrej wierze. Po trzecie kwalifikacja czynności powoda, jako wspólnika albo jako członka organu spółki odpowiadającego za wypłatę, ma istotne znaczenie z punktu widzenia terminu przedawnienia. Ogólny trzyletni termin przedawnienia, przewidziany w art. 198 § 4 k.s.h., liczony od dnia otrzymania bezprawnego świadczenia może bowiem ulec wydłużeniu do lat dziesięciu w odniesieniu do wspólnika, który wiedział o bezprawności świadczenia. Zarzut przedawnienia został podniesiony przez pozwanego w odpowiedzi na pozew i wymagał oceny, także w aspekcie terminu wymagalności jako początku biegu wskazanych terminów. Po piąte niezrozumiałe i pozbawione jakiegokolwiek motywacji jest stwierdzenie Sądu, że podstawą zasądzenia mógł być także przepis art. 293 k.s.h.. W istocie nie wiadomo, czy Sąd Apelacyjny przyjął zbieg podstaw odpowiedzialności, czy też stwierdzenie powyższe pozbawione jest znaczenia procesowego. Kwestia powyższa wymagała odniesienia już choćby z tej przyczyny, że powódka powołała powyższy przepis

w pozwie jako drugą podstawę prawną powództwa. Jak zgodnie przyjęto w orzecnictwie z uwagi na zasadę *iura novit curia* wskazana przez powoda podstawa prawna wprawdzie nie wiąże sądu, ale ma znaczenie, gdyż pośrednio określa okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie pozwu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 1999 r., I CKN 252/98, OSNC 1999, nr 9, poz. 152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2004 r., III CK 352/03, nie publ.). Reżim odpowiedzialności oparty na art. 198 k.s.h. i art. 293 § 1 k.s.h. ponadto znacząco się różni. Pierwszy z nich dotyczy roszczenia restytucyjnego, wyrównawczego, służącego przywróceniu stanu sprzed spełnienia bezprawnego świadczenia, z domniemaniem bezprawności i przy wyłączeniu egzoneracji. Drugi z kolei jest źródłem roszczenia odszkodowawczego spółki przeciwko członkowi (byłemu członkowi) jej organu z tytułu niedopełnienia obowiązków wynikających z pełnienia tej funkcji polegającego na działaniu lub zaniechaniu sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy (statutu) spółki, wyłączonego jedynie w braku winy. Odpowiedzialność w tym wypadku ma charakter kontraktowy, z domniemaniem ustawowym winy. Termin przedawnienia tego roszczenia regulowany jest samodzielnie w art. 297 k.s.h. i wynosi trzy lata od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia, a zastrzeżeniem, że nie później jak z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Zagadnienie dotyczące podstawy odpowiedzialności wymaga odniesienia także z uwagi na podniesioną w skardze kasacyjnej podstawę naruszenia prawa materialnego, którego upatruje pozwany w uchybieniu treści art. 17 § 1 i 2 k.s.h. oraz art. 228 pkt 2 k.s.h. poprzez niewłaściwe zastosowanie wobec dopuszczenia zatwierdzenia uchwałą Zgromadzenia Wspólników powódki, podjętą w toku procesu, dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy sprawowaniu zarządu. Zdaniem skarżącego, wobec wyrażenia przez spółkę zgody po upływie dwóch miesięcy od dnia złożenia oświadczenia (wytoczenia powództwa) przez spółkę, powództwo powinno zostać oddalone. Jak wynika z art. 17 § 1 i 2 k.s.h. zgoda na dokonanie czynności prawnej przez spółkę ma być wyrażona przed złożeniem oświadczenia przez spółkę albo po jego złożeniu, nie później jednak niż w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia oświadczenia. Potwierdzenie wyrażone

po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od chwili dokonania czynności. Czynność prawna dokonana bez wymaganej zgody jest nieważna. Kwestia stosowania art. 17 k.s.h. do uchwał wspólników podejmowanych na podstawie art. 228 k.s.h. budzi wątpliwości w nauce prawa. Związane są one zarówno ze sporną oceną charakteru uchwał organów spółek kapitałowych jako czynności konwencjonalnych bądź jako oświadczenia woli i czynności prawnych w rozumieniu prawa prywatnego, wymogu uzyskania zgodności albo większości przy podejmowaniu, skutków prawnych o charakterze wewnętrznym lub zewnętrznym jak i relacji między takimi uchwałami zgromadzenia wspólników a czynnościami prawnymi organów zarządzających spółek, podejmowanych w zakresie ich kompetencji. W okolicznościach niniejszej sprawy jest zbędne zajęcie stanowiska co do wskazanych kwestii. Zdaniem Sądu Najwyższego, rozpoznającego przedstawną skargę, art. 17 k.s.h. nie ma zastosowania w sprawie, gdyż uchwały zgromadzenia wspólników przewidziane w art. 228 k.s.h. nie mają charakteru jednorodnego. W szczególności część z nich nie zmierza wprost ani pośrednio do wywołania skutków prawnych w sferze wewnętrznej lub zewnętrznej spółki, gdyż nie jest nakierowana na powstanie, zmianę lub ustanie stosunku prawnego. Należą do nich rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki, sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonywania przez nich obowiązków (art. 228 pkt 1 k.s.h.) postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru (art. 228 pkt 2 k.s.h.). Część przedstawicieli doktryny prawniczej przyjmuje wprawdzie, że czynności procesowe stanowią szczególnego rodzaju czynności prawne podejmowane przed organami procesowymi (lub przez te organy), ale wskazuje jednocześnie, że kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje ich nieważności, ograniczając tę sankcję do postępowania jako całości. Uznać je zatem należy jedynie za czynności konwencjonalne, zdarzenia prawne, mające znaczenie dla działalności spółki, ale nie skutkujące w braku ich podjęcia sankcją bezskuteczności zawieszonyj, a następnie nieważnością dalszych działań spółki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2007 r., III CSK 360/06, Biuletyn SN 2007, nr 6, poz. 13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia

2009 r., III CSK 304/08, nie publ.). Zbliżone stanowisko zajął Sąd Najwyższy w odniesieniu do uchwały zatwierdzającej sprawozdanie finansowe, przyjmując jej nieważność wyłącznie w oparciu o niezachowanie wymogów przewidzianych w art.52 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2012 r., II CSK 350/11, nie publ.). Podobnie postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 lutego 2012 r., VI A Cz 196/12, nie publ. Zastrzec jednak należy, że znamiona czynności prawnej będą miały takie czynności materialno-prawne podejmowane w toku procesu jak ugoda, zrzeczenie się roszczenia i dla ich podjęcia uchwała zgromadzenia wspólników jest niezbędna. Oznacza to, że wskazane przepisy (art. 17 § 1 i 2 k.s.h. oraz art. 228 pkt 2 k.s.h.) nie mogą być uznane za skuteczną podstawę kasacyjną.

Chybione są dalsze zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego. W szczególności nieuprawnione jest twierdzenie o naruszeniu art. 176 ust. 1 Konstytucji RP przez pozbawienie pozwanego „prawa do zaskarżenia orzeczenia”, gdyż w systemie apelacji pełnej sąd odwoławczy jako sąd faktu i prawa uprawniony jest do dokonania zmiany podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i wydania orzeczenia reformatoryjnego. Brak podstawy do przyjęcia naruszenia terminu prekluzyjnego przedstawienia przez powoda dokumentów obejmujących zestawienie dat i kwot zaliczek (art. 479¹² § 1 k.p.c.), gdyż stanowisko przedprocesowe pozwanego (oświadczenia przyznające fakt pobrania wskazanej kwoty, odwołanie się do umorzenia zobowiązania w następstwie potrącenia) i jego zmiana w odpowiedzi na pozew uzasadniały zgłoszenie wniosku i przedstawienie dowodów w tym zakresie. Oświadczenie pozwanego, złożone na rozprawie (k. 190) zasadnie zostało ocenione jako przyznanie okoliczności pobrania zaliczek w datach i wysokości wynikającej z dokumentów przedstawionych w toku postępowania. Brak zastrzeżenia z art. 162 k.p.c. co do nie przeprowadzenia dowodów przez sąd pierwszej instancji i wywodzona stąd wadliwość uzupełnienia postępowania dowodowego w postępowaniu odwoławczym nie jest skuteczną podstawą zarzutu, jeżeli sąd pomija dowody bez wydania postanowienia oddalającego wniosek o jego przeprowadzenie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 50/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz.

103, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 315/09, nie publ., z dnia 24 września 2009 r., IV CSK 185/09, nie publ.).

Uzasadnione podstawy kasacyjne powodują konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym orzeczono w oparciu o art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.